

UDHËZUES PËR ADMINISTRUESIN E TESTIT

KONTROLLIMI EKSTERN-INTERN I DIJES NË FUND
TË CIKLIT TË TRETË TË SHKOLLËS FILLORE

VITI MËSIMOR 2012/2013

SADRŽAJ

UVOD.....	3
1. ULOGA TEST-ADMINISTRATORA	4
2. KALENDAR PROVJERE ZNANJA	4
3. KORACI U PROCEDURI EKSTERNE PROVJERE ZNANJA	5

Prilozi

Prilog 1 Formular za podatke

Prilog 2 Pravila ponašanja

Prilog 3 Uputstva po predmetima

UVOD

Eksterna provjera znanja na kraju trećeg ciklusa osnovne škole standardizovana je eksterna provjera školskih postignuća učenika na kraju osnovnoškolskog obrazovanja. Ovakva odluka našla je utemeljenje u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, čl. 56 („Sl. list RCG”, br. 64/02 od 28. 11. 2002, 49/07 od 10. 08. 2007. i 45/10 od 04. 08. 2010). Na kraju trećeg ciklusa vrši se eksterna provjera znanja učenika iz: crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, matematike i jednog predmeta koji učenik izabere sa liste obaveznih predmeta, a koji se izučavaju u III ciklusu najmanje u dva razreda. Učenici ne mogu izabrati fizičko vaspitanje, muzičku i likovnu kulturu. Za pripremu zadataka zadužen je Ispitni centar, a provjeru znanja vrši Ispitni centar u saradnji sa školom. Način i postupak provjere znanja učenika propisalo je Ministarstvo prosvjete i sporta Pravilnikom („Sl. list RCG”, br. 62 od 14. 12. 2012).

Provjeravaju se znanja zasnovana na ključnim djelovima nastavnog programa pokazujući nivo pojedinačnih dostignuća učenika za predmete koji se polažu. Ispitni centar je u saradnji sa školama do sada organizovao pilot ispite iz matematike i maternjeg jezika. Cilj ovih pilota je bio da se predtestiraju zadaci i procedure i jačaju kapaciteti svih subjekata uključenih u proces. Jedan od najvažnijih koraka do realizacije prve eksterne provjere znanja u osnovnoj školi bila je organizacija i realizacija pilota školske 2011/2012. godine kojim su bili obuhvaćeni sve učenici osmog razreda. Ciljevi ovog pilota su bili priprema učenika i škola za prvu eksternu provjeru znanja, provjera procedure i izgradnja kapaciteta u školama. U okviru ovog pilota učenici su radili testove iz crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, matematike i jednog predmeta kojeg su učenici izabrali (fizika, hemija, biologija, istorija, geografija).

Ova provjera znanja biće organizovana 27, 28. i 29. maja 2013. godine.
Sve provjere znanja počće u 12 sati.

Da bi se realizovala ovako važna provjera znanja, očekujemo i Vašu saradnju. Uloga test-administratora je veoma značajna u obezbjeđivanju regularnosti u prostorijama u kojima se realizuje provjera. Zato Vam preporučujemo da ovo uputstvo pažljivo pročitate kako biste uspješno izvršili postavljene zadatke. Školski koordinator, test-administrator, učenici i svi koji su uključeni u pripremu i sprovođenje eksterne provjere znanja dužni su da se ponašaju u skladu s pravilima donesenim od strane Ministarstva prosvjete i Ispitnog centra.

1. ULOGA TEST-ADMINISTRATORA

Aktivnosti test-administratora definisane su Pravilnikom:

„Poštovanje pravila u prostoru u kojem se vrši provjera znanja na kraju trećeg ciklusa obezbjeđuje test-administrator kojeg određuje Ispitni centar. Test-administrator bira se iz reda nastavnika škole, s tim da ne može biti izabran nastavnik istog ili srodnog predmeta iz kojeg se vrši provjera znanja.“

Odbor će poslati Ispitnom centru spisak nastavnika (test-administratora) i sa predloženog spiska odrediti koji će nastavnici dežurati u prostorijama. Evidencija se vrši kroz Formular za distribuciju materijala.

Priprema test-administratora za sprovođenje ispita podrazumijeva saradnju sa školskim koordinatorom:

- obuku test-administratora najmanje sedam dana prije provjere znanja;
- pripremu prostorija u kojima će se realizovati provjera znanja;
- obavještanje o vremenu provjere znanja;
- preuzimanje spiskova 1h prije testiranja i njihovo isticanje na prostorijama;
- preuzimanje test-materijala od školskog koordinatora 40 minuta prije ispita;
- obezbjeđivanje regularnosti u prostorijama u kojima se realizuje provjera znanja;
- predaju test-materijala školskom koordinatoru pet minuta nakon završene provjere znanja.

Test-administrator je u obavezi da potvrdi prisustvo školskom koordinatoru dan ranije i da detaljno prouči uputstva.

2. KALENDAR PROVJERE ZNANJA

27. maj 2013. godine

- ▶ crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost;
- ▶ albanski jezik i književnost;

28. maj 2013. godine

- ▶ matematika;

29. maj 2013. godine

- ▶ predmeti koje su učenici izabrali sa liste obaveznih predmeta, a koji se izučavaju u III ciklusu najmanje u dva razreda (biologija, hemija, fizika, geografija, istorija, engleski jezik, ruski jezik, italijanski jezik, francuski jezik i njemački jezik).

- **Sve provjere znanja počinju u 12 sati i traju iz:**
- **crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti 70 minuta;**
- **matematike 70 minuta;**
- **starih jezika 70 minuta;**
- **fizike, hemije i biologije 60 minuta;**
- **istorije i geografije 60 minuta.**

3. KORACI U PROCEDURI EKSTERNE PROVJERE ZNANJA

Koraci u proceduri na dan provjere znanja:

1) Svaki test-administrator dobija sigurnosnu vrećicu sa testovima 40 minuta prije početka provjere znanja. Ispravnost test-materijala (zapečaćena sigurnosna vrećica) potvrđuje potpisom u Formularu za distribuciju materijala. U sigurnosnoj vrećici je onoliko testova koliko je predviđeno da u učionici bude učenika, 1 rezervni test i 2 prazne sigurnosne vrećice. Pored sigurnosne vrećice, test-administrator dobija i Formular za identifikaciju, pravila ponašanja na provjeri znanja i Uputstvo za test-administratore.

2) Onog trenutka kada je zadužio svoj test-materijal, test-administrator ide u određenu učionicu, gdje dolaze i učenici koji polažu. Kako se ne bi pravila gužva i provjera znanja počela na vrijeme, neophodno je odmah početi sa prozvkom prema Formularu za identifikaciju i upućivati učenike na njihova mjesta koja su prethodno označena brojem. Redni broj učenika u učionici kojim je označena klupa treba da se poklapa se rednim brojem u Formularu za identifikaciju (*Prilog 1*).

→ **Pri ulasku u učionicu, učenici pokazuju dokument sa fotografijom koji ih identifikuje (pasoš, đlačka knjižica i sl.) i odlažu svoje stvari (jakne, torbe, telefone...).**

3) Kad svaki učenik zauzme svoje mjesto neophodno je pročitati pravila (*Prilog 2*).

4) Za vrijeme provjere znanja vrata učionice moraju biti otvorena.

5) Prije nego test-administrator otvori sigurnosnu vrećicu neophodno je da učenici potvrde ispravnost pristiglog test-materijala (pokaže im se zapečaćena sigurnosna vrećica).

6) Kada se otvori sigurnosna vrećica, pred učenicima treba izbrojiti testove i zapisati na tabli broj.
UKUPAN BROJ TESTOVA: 16

7) Ponovnom prozvkom jednog po jednog učenika, test-administrator predaje test i prepisuje šifru iz Formulara za identifikaciju u označeno polje na naslovnoj strani testa, uz napomenu da ga odlože na kraj klupe i ne otvaraju dok test-administrator ne kaže.

8) Kada se završi podjela testova, test-administrator zapisuje na tabli koliko je testova predato učenicima i koliko je ostalo praznih kako bi školski koordinador pri obilasku prepisao broj u Formular za distribuciju materijala.

TESTOVI ZA UČENIKE: 15
REZERVNI TEST: 1

9) Kada svaki učenik dobije test, daju im se 2 minuta da prelistaju test i uoče eventualne greške u štampi. Ukoliko postoji test sa greškom, test-administrator je dužan da ga zamijeni rezervnim. Ne smije zaboraviti da prepíše šifru učenika. Na testu sa greškom zapisuje zbog čega je došlo do zamjene. Ukoliko postoji potreba, obavještavajući školskog koordinadora može preuzeti rezervni test iz druge učionice (zapisati u Formularu za distribuciju materijala iz koje učionice je uzet). Školski koordinador sve promjene i razloge bilježi u svom izvještaju.

10) Nakon ovoga učenicima se daje vrijeme od 2 minuta da pročitaju uputstvo sa naslovne strane. Ovo uputstvo treba da pročita i test-administrator kako bi se upoznao sa pojedinostima u vezi s konkretnim testom (*Prilog 3*).

11) Tačno u 12h se označava početak rada. Ukoliko je postojao opravdan razlog za malo kašnjenje, produžice se i vrijeme predviđeno za rad. Vrijeme početka i vrijeme koje je predviđeno za kraj provjere znanja zapisuje se na tabli.

12) Za vrijeme trajanja provjere znanja, test-administrator je dužan da obezbijedi tišinu u učionici i ne dozvoli bilo kakvo ometanje ili korišćenje nedozvoljenih sredstava.

13) **Ako neki od učenika postavlja pitanje, to mora uraditi glasno da svi učenici čuju. Ovo važi i za odgovor test-administradora. Test-administratoru nije dozvoljeno da daje bilo kakve informacije u vezi sa testom.**

14) Ukoliko neki učenik ne poštuje pravila, neophodno ga je opomenuti. Ukoliko nastavi sa

nepoštovanjem pravila, treba pozvati školskog koordinatora.

➔ **Školski koordinator i direktor odlučiće da li će taj učenik završiti sa radom prije vremena. Ukoliko se to desi, neophodno je nakon završene provjere znanja napraviti zapisnik koji će potpisati test-administrator, direktor i školski koordinator. Ovaj zapisnik se verifikuje na Odboru za eksternu provjeru znanja.**

15) Učenicima nije dozvoljeno da za vrijeme trajanja provjere znanja napuštaju prostoriju i ponovo se vraćaju da nastave sa radom.

➔ **Školski koordinator treba da sugeriše test-administratorima ako ima učenika sa određenim zdravstvenim problemima. Ukoliko takvi učenici traže da radi određenih potreba izađu, test-administrator će im to dozvoliti uz pratnju dežurnog nastavnika, ali ne više od 5 minuta.**

16) Petnaest minuta prije isteka vremena, test-administrator je dužan reći:

Deri në fund të testimit të njohurive keni edhe 15 minuta. Kontrolloni përgjigjet tuaja dhe mos harroni që përgjigjet të cilat i keni shkruar me laps të thjeshtë t'i përforconi me laps kimik ose me stilolaps.

17) Pet minuta prije kraja, treba da kaže:

Keni edhe pesë minuta. Përfundojeni punën tuaj.

18) Kraj provjere znanja označava riječima:

Koha e paraparë për punë ka kaluar. Ju lutem që ta ndërprisni punën dhe t'i mbyllni testet tuaja.

19) Po završetku provjere znanja svaki učenik vraća svoj test test-administratoru, a test-administrator provjerava šifru iz Formulara za identifikaciju. Ispravnost će učenik potvrditi svojim potpisom u Formularu za identifikaciju.

➔ **Učenik treba da prepíše svoju šifru.**

20) Ukoliko neki učenik završi ranije, može vratiti test i napustiti prostoriju kao ne bi ometao rad ostalih. Do kraja rada, odnosno dok posljednji učenik završi moraju ostati još najmanje dva učenika. Ovi učenici će ispratiti pakovanje testova u sigurnosnu vrećicu na kojoj je napisano „ZA OCJENJIVANJE“. U sigurnosnu vrećicu „ZA OCJENJIVANJE“ pakuju se samo testovi (popunjeni i prazni).

21) Kada se vrećica zapečati, test-administrator zapisuje na vrećici broj testova tako što će navesti koliko je popunjenih, a koliko praznih.

➔ **Sigurnosnu vrećicu za vraćanje test-materijala u Ispitni centar, školski koordinator je trebalo da preuzme od test-administratora pri obilasku, u toku trajanja provjere znanja. Ukoliko to nije uradio, ovu sigurnosnu vrećicu i Formular za identifikaciju, test-administrator predaje školskom koordinatoru zajedno sa zapečaćenim testovima za ocjenjivanje.**

Prilozi

Prilog 1

MATEMATIKA						
PREZIME UČENIKA	IME UČENIKA	ŠIFRA UČENIKA			POTPIS UČENIKA (KADA ZAVRŠI SA RADOM I PRED TEST)	
		ODJELJENJE	UČIONICA	RED. BR. UČENIKA		
Aleksic	Sasa	91	01	01		
Aleksic	Mia	91	01	02		
Basic	Pedja	91	01	03		
Bojano	Jana	91	01	04		
Grujic	Jelena	91	01	05		
Jacimovic	Rada	92	01	06		
Jelovac	Saska	92	01	07		
Kaludjerovic	Petra Sasa	91	01	09		
Kaludjerovic	Marka Sasa	91	01	09		
Katana	Maja	92	01	10		
Lazovic	Darko	92	01	11		
Lazovic	Dejan	92	01	12		
Madzgalj	Zeljko	91	01	13		

Prilog 2

KONTROLLIMI EKSTERN I DIJES NË FUND TË CIKLIT III TË SHKOLLËS FILLORE

RREGULLAT E SJELLJES

Në kontrollimin ekstern të dijes nuk lejohet që nxënësit:

- ▶ të vonojnë,
- ▶ të prezantohen rrejshëm,
- ▶ të hapin librezën e testit para kohës së lejuar,
- ▶ të përshkruajnë zgjidhjet e të tjerëve dhe t'i tregojnë të vetat,
- ▶ të përdorin pajisjet elektronike nëse ajo nuk është saktësuar në udhëzimin për testin e caktuar,
- ▶ të ndërrojnë klasën dhe numrin e vendit të punës,
- ▶ të braktisin klasën gjatë punës dhe të rikthehen të vazhdojnë
- ▶ të mos respektojnë shenjën për fillimin dhe përfundimin e kontrollimit të njohurive,
- ▶ të shkruajnë dhe të vizatojnë atë që nuk kërkohet në detyra/pyetje.

Nxënësit kur ta marrin testin, është e domosdoshme që ta vendosin atë në fund të bankës dhe t'i ndjekin udhëzimet e administruesit të testit.

Lejohet që të shkruhet me shkronja dore ose shtypit, me laps kimik ose me stilolaps. Lapsin e thjeshtë dhe gomën nxënësit mund ta përdorin gjatë punës. Kështu do të kenë mundësi që, nëse e vërejnë gabimin, atë gabim ta përmirësojnë. Nuk lejohet përdorimi i korrektorit. Nëse nxënësi gabon, duhet të vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi të dhe ta zgjidhë përsëri.

Me rastin e zgjidhjes së detyrave me zgjedhje të shumëfishtë duhet rrethuar një nga përgjigjet e ofruara. Te detyrat e tipit të hapur është lënë një vend i zbrazët për punë.

Detyra do të vlerësohet me 0 pikë nëse:

- ▶ është e pasaktë,
- ▶ janë shënuar më shumë përgjigje,
- ▶ është shënuar gabim ose është shkruar përgjigjja e palexueshme,
- ▶ përgjigjja është shkruar me laps të thjeshtë.

Nxënësit janë të detyruar të respektojnë këtë udhëzim dhe udhëzimet tjera të cilat ndodhen në ballinën e testit.

Pas përfundimit të provimit secili nxënës e ka për detyrë ta lëshojë shkollën në mënyrë që të mos pengojë punën e të tjerëve.

KALENDARI I TESTIMIT TË NJOHURIVE

27 maj 2013

- ▶ Gjuhë malazeze – serbe, boshnjake, gjuhë kroate dhe letërsi,
- ▶ Gjuhë shqipe dhe letërsi

28. maj 2013. godine

- ▶ Matematikë

29. maj 2013. godine

- ▶ lëndët të cilat i kanë zgjedhur nxënësit nga lista e lëndëve të detyrueshme, dhe të cilat mësohen në ciklin III të paktën dy vjet (Gjuha angleze, Gjuha ruse, Biologjia, Kimia, Fizika, Gjeografia dhe Historia).

Të gjitha testimet e njohurive fillojnë në orën 12.

Prilog 3

UPUTSTVA

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

KOHA PËR ZGJIDHJEN E TESTIT ËSHTË 70 MINUTA

Dozvoljeno je pisati ćirilicom ili latinicom, ekavskim ili ijekavskim izgovorom, jotovanom ili nejotovanom verzijom, ali **nije dozvoljeno miješanje**. Najbolje je da se piše pisanim slovima. Ako ućenik piše štampanim slovima, mora da oznaći veliko slovo.

Test mora biti **napisan hemijskom olovkom/nalivperom**, mada se tokom rada mođe koristiti grafitna olovka i gumica. Ukoliko neko pogriješi, treba da prekrizi i rješava ponovo. Pri rješavanju zadataka višestrukog izbora treba zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora.

Zaddatak će se vrednovati s 0 (nula) bodova ako:

- netaćan;
- je nećitko napisan;
- je napisan grafitnom olovkom;
- je zaokružen ili napisan i taćan i netaćan odgovor;
- je napisan štampanim slovima, bez oznaćavanja velikih slova;
- je ućenik/ućenica nepristojan u izražavanju;
- ućenik/ućenica crta, ilustruje, piše viceve i slićno.

GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

KOHA PËR ZGJIDHJEN E TESTIT ËSHTË 70 MINUTA

Nuk lejohet përzjerja e shkronjave dhe gjuhës shqipe me shkronjat dhe gjuhën malazeze. Më së miri është të shkruhet me shkronja dore. Nëse nxënësi shkruan me shkronja shtypi, duhet ta theksojë shkronjën e madhe atje ku duhet të jetë.

Testi duhet të shkruhet me laps kimik/stilolaps – me ngjyrë të kaltër ose të zezë, edhe pse gjatë punës mund të përdoret edhe lapsi i thjeshtë/grafit dhe goma. Nëse ndokush gabon, duhet të vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi atë zgjidhje dhe ta zgjidhë përsëri. Gjatë zgjidhjes së detyrave me zgjedhje të shumëfishtë duhet qarkuar një nga përgjigjet e ofruara.

Detyra do të vlerësohet me 0 (zero) pikë nëse:

- është e palexueshme;
- është shkruar me laps të thjeshtë;
- është qarkuar ose shkruar edhe përgjigjja e saktë dhe e pasaktë;
- është shkruar me shkronja shtypi, pa theksuar shkronjat e mëdha aty ku duhet të jenë;
- nxënësi/nxënësja nuk ka edukatë në shprehje;
- nxënësi/nxënësja vizaton, ilustron, shkruan barsoleta dhe ngjashëm.

MATEMATIKË

KOHA PËR ZGJIDHJEN E TESTIT ËSHTË 70 MINUTA

Mjetet: lapsi i thjeshtë dhe goma, lapsi kimik, veglat gjeometrike.

Nuk lejohet përdorimi i kalkulatorit dhe korrektorit.

Gjatë punës mund të shfrytëzohen formulat të cilat janë dhënë në test.

Testi duhet të jetë i plotësuar me laps kimik, kurse lapsi i thjeshtë mund të përdoret për vizatim dhe gjatë punës.

Nëse nxënësi/nxënësja gabon, duhet të vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi zgjidhjen e gabuar dhe ta zgjidhë sërish detyrën. Nëse një detyrë është zgjidhur në disa mënyra, duhet në mënyrë të qartë të cekë se cila detyrë vlerësohet me pikë.

Detyra do të vlerësohet me 0 (zero) pikë nëse:

- është e pasaktë;
- janë qarkuar më shumë përgjigje të ofruara;
- është e palexueshme dhe e paqartë;
- zgjidhja është shkruar me laps të thjeshtë.

FIZIKË KIMI BIOLOGJI

KOHA PËR ZGJIDHJEN E TESTIT ËSHTË 60 MINUTA.

Mjetet e lejuara: lapsi i thjeshtë, goma dhe lapsi kimik.

Punimi i nxënësit duhet të jetë i shkruar me laps kimik.

Vetëm skicat dhe grafiket mund të jenë të vizatuara me laps të thjeshtë. Gjatë provimit lejohet përdorimi i llogaritësit elektronik (kalkulatorit të xhepit).

Detyra do të vlerësohet me 0 (zero) pikë nëse:

- është e pasaktë;
- janë qarkuar më shumë përgjigje të ofruara;
- është e palexueshme dhe e paqartë;
- zgjidhja është shkruar me laps të thjeshtë.

GJUHËT E HUAJA

Koha për zgjidhjen e testit është **70 minuta**.

Testi nga gjuha e huaj përbëhet nga tri pjesë: të lexuarit, leksiku/gramatika dhe të shkruarit. Mjetet e lejuara: lapsi i thjeshtë dhe goma, **lapsi kimik** me ngjyrë të kaltër ose të zezë. Pranohen vetëm përgjigjet e shkruara me laps kimik. Nëse nxënësi gabon, duhet të vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi përgjigjen e gabuar dhe të përgjigjet sërish.

Gjatë kohës së punës në test **nuk lejohet përdorimi i fjalorit dhe korrektorit.**

Detyra do të vlerësohet me 0 (zero) pikë nëse:

- është e pasaktë;
- janë qarkuar më shumë përgjigje të ofruara;
- është e palexueshme dhe e paqartë;
- zgjidhja është shkruar me laps të thjeshtë.

HISTORI GJEOGRAFI

KOHA PËR ZGJIDHJEN E TESTIT ËSHTË 60 MINUTA.

Mjetet e lejuara janë: lapsi i thjeshtë dhe goma gjatë punës edhe lapsi kimik. Pranohen vetëm përgjigjet e shkruara me **laps kimik**. Nëse nxënësi gabon, duhet të vendos një vijë të kryqëzuar (X) mbi përgjigjen e gabuar dhe të përgjigjet sërish.

Numri maksimal i pikëve është **100**.

Detyra do të vlerësohet me 0 (zero) pikë nëse:

- është e pasaktë;
- janë qarkuar më shumë përgjigje të ofruara;
- është e palexueshme dhe e paqartë;
- zgjidhja është shkruar me laps të thjeshtë.

Vaka Đurovića bb, 20 000 Podgorica
mala.matura@iccg.edu.me,
www.iccg.co.me